

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ГРУП І ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ НЕЗАКОННОЮ ТОРГІВЛЕЮ ОРГАНАМИ І ТКАНИНАМИ ЛЮДИНИ

О.В. Ілляшенко

*здобувач кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ*

Постановка проблеми. В багатьох країнах Європи, зокрема й Україні, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. На жаль, ці положення до сьогодні залишаються лише декларованими. Дійсністю сьогодення залишаються та набирають розмаху жорстокість, насилля, агресія, терор, тяжкі злочини, серед яких вбивство, торгівля людьми з метою вилучення її органів і тканин.

В останній час, до ООН все частіше надходить багато повідомлень про факти незаконної торгівлі органами і тканинами людей. На сьогодні внаслідок торгівлі органами, у світі відбувається 10% операцій по пересадці нирки, причому ці органи найчастіше вилучаються у жінок та дітей з бідних країн [1]. Все частіше органи і тканини людини стають предметом торгівлі, адже їх можна використовувати під час генетичних дослідів, а також релігійних або магічних обрядів. Але, в основному, їх продають з метою трансплантації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед праць вітчизняних та зарубіжних науковців значний внесок до дослідження питань незаконної торгівлі органами і тканин людини належить С.В. Гринчаку, А. Вілксу, О.А. Кустовій, А.В. Мусієнку, В.С. Овчинському, Н.В. Павловій, О.В. Сапронову, Г.В. Чеботарьовій, Т.О. Фабрики, О.С. Якименку.

Метою статті є виклад основних положень міжнародно-правових актів, що спрямовані на протидію незаконній торгівлі органами і тканинами людини.

Основні результати дослідження. В багатьох країнах Європи, зокрема, й Україні, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Проте, на жаль, ці положення до сьогодні залишаються лише декларованими, а реальією сьогодення є жорстокість, насилля, агресія, терор, тяжкі злочини, серед яких вбивство, торгівля людьми з метою вилучення органів і тканин та ін.

Сьогодні викликає напруження та резонанс у суспільстві такий вид злочинів як – незаконна торгівля органами і тканинами людини (далі – НТОіТЛ). Як свідчить проведений аналіз слідчо-судової практики, особливістю вчинення злочинів, пов'язаних з вилученням органів або тканин людини для трансплантації, є те, що дані злочини вчиняються тільки у виді організованого злочинного угруповання.

У ході дослідження нами встановлено, що зазначені учасники, серед яких можуть бути як фізичні, так і юридичних особи, відграють різну роль у процесі НТОіТЛ – від безпосередньої участі у торгівлі людьми з метою вилучення органів до організації та заохочення інших осіб до вчинення даного злочину.

Доцільним, у зв'язку з цим, є розгляд учасників організованих угруповань, які займаються НТОіТЛ. Зокрема, за методологічне підґрунття у цій роботі взята характеристика осіб, які втягнуті у сферу НТОіТЛ, що надана А. Вілісом, зокрема це:

1. *Дилери*. Дилер – це обов'язково особа, яка легко контактує з людьми, і їй притаманна властивість умовляти, переконувати, щоб спонукати донора продати свою нирку або інший орган. Він повинен бути знавцем психіки людей, щоб знайти правильний підхід і знати як краще сказати, що б тримати бажаний та необхідний результат.

2. *Посередники*. Часто такими є заклади та підприємства, котрі пов'язані співпрацею з моргами.

3. *Виконавці операції незаконної трансплантації – лікарі*. Необхідно відзначити, що за незаконне вилучення органів і тканин всю відповідальність на себе бере лікар, або особа, яка дуже добре володіє знаннями з медицини, зокрема хірургії, а також практикувала у цій галузі. Трансплантацію можуть виконувати, як правило, тільки п'ять сертифікованих лікарів-трансплантологів, і тому можливість того, що органи пересаджують несертифіковані лікарі без необхідного обладнання дуже мізерна, і майже неможлива. Така операція триває більше 4 годин. Основними причинами, чому лікарі виконують такі операції, при цьому ризикуючи своєю репутацією та роботою є: по-перше, неможливість знайти гарно оплачувану роботу; і, по-друге, за такі операції можна заробити значну суму грошей.

4. *Покупці та продавці*. Як свідчить практика, розцінки людських органів просто вражають. Зазвичай, для донора ціна за орган є меншою, ніж ціна по якій продається покупцеві. Оскільки донори здебільшого знаходяться в державах, в яких царює бідність та хаос, то і ціни за орган швидко змінюються. Наприклад, на чорному ринку це виглядає так: 4425 USD за міхуровий пузир, 55 USD за шматочок шкіри та від 1000 до 2000 USD за нирку. Але, так як в кожній державі у бідності є різні рівні, то і відповідно коливаються ціни [8].

Отже, такі злочини можуть вчинятися тільки сертифікованим хірургом-трансплантологом за допомогою особливої апаратури. Згаданих спеціалістів поділяють на такі групи: 1) лікарі, в яких є ліцензії і вони оперують, оскільки не вистачає коштів на існування; 2) лікарі, в яких є ліцензія і є кошти, але беруть участь у незаконній операції, тому що трансплантація – його єдине захоплення в житті, але такого типу хірурги – дуже рідкісне явище; 3) лікар, в якого відібрали ліцензію за провину іншого виду; 4) студент останнього курсу, який через відомі або невідомі причини не отримав диплом або сертифікат. Другий випадок – це коли сертифікований лікар не знаходить роботу за власною професією або просто зустрічається з труднощами отримати роботу [8].

Необхідно зазначити й про той факт, що організовані злочинні групи диверсифікують свою злочинну діяльність, адже вони гнучко та оперативно

реагують на ситуацію, що склалась, наживаючись при цьому на нових ринках та виявляючи нові незаконні товари, що в подальшому надають їм величезного прибутку при цьому будуть не пов'язані з високим ризиком виявлення злочинної діяльності [1]. Саме тому незаконний обіг органів і тканин людини є дуже привабливим і є досить прибутковою справою з урахуванням високого попиту та постійного дефіциту пропозиції, оскільки органи можуть братися у живих людей чи померлих без згоди родичів або ж викрадатися із моргів.

Як показали результати проведеного нами дослідження, характерною особливістю осіб, які вчиняють злочини, передбачені ст. 143 КК України, є те, що в однаковій мірі їх вчиняють як чоловіки, так і жінки. Про це свідчать і результати дослідження, отримані в ході опитування та вивчення кримінальних справ, що порушені за ст. 143 КК України. Так, на запитання «На Вашу думку, особи якої статі, в основному, вчиняють злочини, передбачені ст. 143 КК України?» респонденти зауважили як чоловіки, так і жінки – 70,9%; 22,7% зауважили – чоловічої, і лише тільки 6,4% – жіночої.

Переважаю серед осіб, які вчиняють злочини, передбачені ст. 143 КК України, за віковою характеристикою займають особи більше 35 років – 61,3%. Це насамперед пов'язано із тим, що більшість злочинців – сформовані як особистість, індивіди, які мають значний життєвий досвід та визначальний набір соціальних контактів. Як правило, ці особи призначаються на відповідальні посади тоді, коли вони мають значний трудовий стаж і життєвий досвід. Особи віком 25-35 років становили 32,3%; 18-25 – 6,4%.

Також важливою ознакою є й місце проживання особи злочинця, яке зазвичай визначає географію злочинності (міська чи сільська місцевість). В результаті дослідження ми отримали цікаві дані щодо особи, яка вчиняє НТОіТЛ. Так, в переважній більшості, основним місцем проживання зазначених осіб, були: місто – 56,8% і обласний центр – 32,4%; незначну частку становили особи, які проживали у районному центрі – 8,1% і 2,7% – сільській місцевості.

Кримінологічно важливою характеристикою є освітній рівень злочинця, оскільки саме він у багатьох випадках детермінує рівень загальної культури та правосвідомості, суспільну цінність особистості. Загальновідомим вважається, що низький освітній рівень є одним із криміногенних факторів [11, с. 90-92]. Однак, криміногенним є не стільки низький рівень освіти вказаних осіб, скільки пов'язаний із ним рівень культури, що визначається, крім рівня освіти, змістом духовних потреб, формами проведення дозвілля та соціально-політичною активністю.

Як встановлено у ході даного дослідження, вищу освіту мали – 76,6%; незакінчену вищу освіту – 8,8% та середню спеціальну освіту – 8,8% відповідно; повну середню освіту – 2,9% та ніде не навчалися і не працювали – 2,9%. Отже, на підставі цих даних можна зробити висновок, що найбільше злочинів даної категорії вчиняється особами, які мають вищу освіту. Це можна пояснити тим, щоб вчинити злочини такої категорії необхідно володіти значним арсеналом знань з медицини, тому дана категорія злочинів найчастіше вчиняється фахівцями медичних закладів, зокрема завідуючими відділеннями, лікарями.

Без сумніву, даючи кримінологічний аналіз, також необхідно вказати й про сімейний стан осіб, які вчинили злочини, передбачені ст. 143 КК України. У кримінологічній літературі одностайно визнається, що наявність сім'ї стабілізує поведінку особи, зміцнює її соціально-рольові функції, а, отже, є стримуючим від вчинення злочину фактором. Як зазначає І.В. Кирилюк, і з цим можна погодитися, медичні працівники, які перебувають у шлюбі найбільш схильні до вчинення службових злочинів, адже низькі доходи медиків на утримання й задоволення потреби сім'ї, можуть бути каталізатором вимагань, хабарництва, корупційних діянь та ін. [10, с. 121]. У результаті проведення даного дослідження було встановлено, що значна частина даної категорії осіб на момент вчинення злочину був такий: значна частина осіб були одруженими і становили 48,7%; неодружені склали 32,4%; незначна частка (10,8%) становили розлучені особи та перебували у цивільному шлюбі – 8,1%.

Важливе кримінологічне значення мають й дані щодо соціально-рольового місця, яке займає особа, що вчиняє злочини, передбачені ст. 143 КК України. Так, у результаті нашого дослідження з'ясувалося, що найбільше вчиняють злочини керівники – 28,9%. Серед виявлених злочинців були й робітники – 18,4%; студенти – 15,8%; службовці – 13,2%; особи, які ніде не працюють і не навчаються – 10,5%; тимчасово не працюють – 5,3% та підприємці – 5,3%; неприцездатні особи склали лише 2,6%.

Також під час дослідження було встановлено, що здебільшого під час злочинної діяльності, пов'язаної із незаконною торгівлею органами і тканинами людини у 43,4% особа виступала організатором; 25,2% – виконавцем; 20,2% – пособником; 11,2% – підбурювачем.

Результати даного дослідження засвідчують, що фінансова вигода залишається головним мотивом для злочинців. Поряд із цим, мали місце й інші мотиви вчинення даного злочину, наприклад, заради самоствердження.

Як показали результати дослідження, найбільш поширеними формами НТОіТЛ є:

а) здійснення стосовно людини будь-якої іншої незаконної угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням за її згодою або без згоди через державний кордон України для подальшого продажу чи іншої передачі іншій особі або особам (вербування людей, вивіз їх за кордон та подальша передача іншим особам для подальшого продажу) – 56,9%;

б) продаж людини (передача людини у фактичну власність іншої особи за грошову винагороду) – 30,8%;

в) інша оплатна передача людини (передача людини у фактичну власність іншої особи за матеріальну винагороду (за винятком грошей) або за надання послуг) – 12,3%.

На підставі аналізу слідчо-судової практики, а також вивченні думок практичних оперативних працівників, можна запропонувати типову схему злочинної організації, яка спеціалізується на злочинах вищезазначеного виду:

1. «Лідер». Як правило, із злочинної організації його знають не більше ніж 2–3 особи. Лідером, як правило, є особа з-поміж спеціалістів-трансплантологів, діючих великих функціонерів, з освітою у сфері гуманітарних та

природничих галузей знань і початковими медичними знаннями. Це тип людини розумної, із сильною волею, широкими зв'язками як в Україні, так і за кордоном. Отже, він має доступ до найвищих ешелонів влади, користується їх заступництвом, знайомий з керівництвом різних міністерств і відомств, зарубіжними бізнесменами та працівниками. Відмітною рисою є виключний цинізм та жага наживи будь-якою ціною.

2. «Штаб». Він складається з керівників нижче перерахованих відділів, які керують визначеними напрямками злочинної діяльності.

3. «Відділи»:

– медичний, до якого входять два відділення: відділення трансплантації органів або тканин людини, де проводиться пряма трансплантація; відділення консервації органів або тканин людини, де виготовляються та зберігаються вилучені в жертв органи;

– інформаційний, що складається з двох відділень: відділення медичної інформації, яке здійснює збір даних про «потенційних донорів» у лікувально-профілактичних установах; відділення соціальної інформації, яке отримує дані від працівників відділень соціального захисту населення про родинні та інші зв'язки потенційних донорів. Така інформація враховується при подальшому плануванні операцій із затримання людей та вилучення в них органів або тканин. Отже, в даний відділ входять спеціалісти, в тому числі лікарі, у неліцензованій медичній установі; особи, які не здобули визнання в офіційній медицині та інших сферах діяльності; основна категорія – хірурги, які не вміють професійно оперувати. У ліцензованій медичній установі – спеціалісти, які проводять реанімаційні процедури, спрямовані на підтримку кровообігу та здоров'я функціонування органа майбутнього донора; спеціалісти, які оформлюють документи, необхідні для проведення цієї операції. Спеціалісти, які підготовлюють реципієнта до операції та проводять безпосереднє оперативне втручання з трансплантації органа або тканини;

– юридичний відділ, який складається з висококваліфікованих юристів, які консультують керівництво злочинної організації із цивільних та кримінальних питань;

– господарський відділ, що забезпечує злочинців усім необхідним від «суперсучасної» апаратури до авторучок;

– відділ замовлень, що складається з двох відділень: відділення «внутрішнього ринку», яке приймає замовлення та здійснює постачання органів або тканин для трансплантації в неліцензовані медичні установи; відділення «зовнішнього ринку» – головний підрозділ злочинного угруповання, який здійснює транспортування законсервованих органів за кордон України, керує відправленням живих донорів за кордони України під видом туристичних поїздок та працевлаштування;

– група бойовиків, яка забезпечує затримку донорів, ліквідацію свідків і трупів, охорону об'єктів, супровід вантажів і людей тощо [9, с. 84-85].

Як показує практика, зазначені злочини вчиняються декількома, а частіше за все багатьма злочинцями або злочинними угрупованнями, які мають у своєму складі осіб різних галузей знань, професій та соціальних статусів і

виконують залежно від цього чітко відведені функції з підготовки, вчинення та приховування зазначених видів злочину.

Слід також зазначити, що зусилля організованих груп є скоординованими та охоплюють ряд операцій та логістичних функцій, зокрема: організація поїздки до іншої країни: бронювання квитків, відкриття візи, виготовлення паспортів; підготовка жилих приміщень; розробка відповідних документів; здійснення фінансових операцій; ведення медичного обліку; перевірка крові та тканин тощо [7, с. 59].

Цікавими, з огляду розробки заходів протидії цьому злочину є методи роботи торговців органами і тканинами людини. Як встановлено у ході даного дослідження, мережі НТОіТЛ зазвичай працюють за загальними або стратегічними напрямками міжнародних брокерів, які, як правило, вільно переміщуються між країнами, в яких мережа є активною. Ці брокери виробляють стратегічні рішення для мереж, у тому числі здійснюють вибір цільових груп населення, які в подальшому стануть жертвами – донорів. Також здійснюється відбір місцевих брокерів для подальшої роботи. Слід зазначити, що міжнародні брокери, як правило, підтримують контакт з одержувачами органів. Ці брокери частіше за все контролюють фінанси, які потім розподіляються по іншим частинам злочинної мережі.

Міжнародний брокер може також визначити місце проведення операції – трансплантації, а також призначати хірургів-трансплантологів. Місцем розташування, виступають, як правило, лікарні або приватні клініки. Плата за пересадку, як правило, узгоджується з адміністрацією клініки. Ця плата може бути включена в прайс за орган, щоб додаткові витрати оплачувалися безпосередньо в клініці одержувачем. До складу хірургів-трансплантологів, як правило, але є і виключення, входять хірурги, які проживають у даній країні, де проходить операція, але бувають випадки, коли хірурги можуть походити з іншої країни – донора або реципієнта. Часто підбір хірургічної бригади залишається на розсуд хірурга-трансплантолога [7, с. 59].

Як встановлено, міжнародний брокер працює через місцевих брокерів (рекрутери), щоб завербувати жертв – майбутніх донорів. Місцеві рекрутери, іноді їх ще називають «мисливцями за нирками» в основному працюють в одній країні, громадянами якої вони є. Більшості рекрутерам призначається конкретний географічний район, де вони можуть вербувати жертв-донорів. Необхідно зауважити, що рекрутером може виступати особа, яка сама була жертвою даного виду злочину і працюють примусово на злочинну організацію.

Далі схема виглядає таким чином: місцеві брокери вибирають особу, яка є вразливою для вербування, адже жертви частіше за все є малоосвіченими, безробітними або тимчасово не працюють, і часто мають обмежений досвід подорожі за кордон. Як правило, їм не вистачає медичних знань, зокрема, пов'язаних з трансплантаційною хірургією та її можливими наслідками.

Як показали результати даного дослідження, основними методами вербування потерпілих, котрі найчастіше використовувалися дилерами були такі: у 47,7% випадків – мережа Internet; у 20,9% – оголошення, опубліковані в пресі; 16,5% – шлюбні агентства; 14,9% – туристичні фірми. Так, первинний

контакт між брокером і потенційним донором проводиться за допомогою різних способів, у тому числі з вуст в уста або через відповідь на Інтернет-оголошення. Наприклад, при працевлаштуванні беруть проби крові від донора з метою проведення подальших лабораторних досліджень на сумісність донора та реципієнта. Найчастішим методом отримання органів, є заманювання людей за кордон брехливими обіцянками, наприклад можливостями отримання роботи або іншої економічної вигоди, котрі в подальшому не виконуються. У країнах призначення жертв або переконують, або примушують продавати свої органи за рахунок погашення боргу за проїзд, і у кращому випадку вони отримують якусь незначну винагороду [4, с. 29, 73]. Що стосується реципієнтів органів, то їм доводиться платити більш високі ціни, частина суми якої йде брокерам, хірургам та директорам лікарень, що діють у рамках організованої злочинної мережі.

У ході численних наукових досліджень встановлено, що для отримання донорських органів у контексті торгівлі людьми застосовуються різноманітні методи, серед яких можна виділити:

- іноді жертва дає згоду на продаж органів і укладає офіційний або неофіційний договір, однак унаслідок цього не отримують жодної платні чи отримують мізерну частину від обіцяної суми;

- жертва вводиться в оману посередником або хірургом відносно характеру операції та наслідків вилучення органу (наприклад, потерпілому може бути обіцяно, що операція буде легкою і він відразу зможе повернутися до роботи та/чи не буде відчувати жодних негативних наслідків від вилучення однієї «резервної» нирки);

- жертві пропонується продати орган за рахунок погашення боргу або згода жертви отримується за допомогою погроз чи заходів примушування;

- іноді жертв накачують наркотичними засобами, а після пробудження вони виявляють, що у них вилучені органи;

- у рамках трансплантаційного туризму відчайдушні хворі [5].

Як свідчить практика, злочинці володіють значним арсеналом заходів задля приховування фактів НТОіТЛ. Зокрема, як показали результати проведеного у ході даного дослідження опитування: значний відсоток займало знищення слідів злочину (61,8%); також були застосовані фізичний або психологічний вплив на свідків і потерпілих (27,0%); і лише у 11,2% випадках була домовленість між учасниками щодо поведінки на досудовому слідстві.

Встановлено також, що основними способами, котрі найчастіше використовувалися для переміщення потерпілих через державний кордон: 50,5% – переміщення через кордон на законних підставах; 42,1% – незаконне переміщення через кордон за підробленими документами; 7,4% – незаконне переміщення через кордон без будь-яких документів. Необхідно зазначити, що при оформленні для потерпілих документів для виїзду за кордон (фіктивні трудові угоди) вони часто укладаються таким способом, що умови найму і характер майбутньої роботи формулюється розпливчато. З метою створення уяви про перспективність даної роботи за кордоном фірми удаються до різноманітних хитрощів. Так, можуть проводитися різноманітні конкурси, огляди, акції.

Документи частіше за все оформляють без участі потерпілих, з використанням корумпованих зв'язків в органах державної влади (з великою кількістю порушень).

Зазвичай, посередники з продажу органів звертаються до представників малозабезпечених верств населення, заманоючи їх шляхом обіцянок щодо фінансової незалежності, які, однак, зазвичай не виконуються [6, с. 10-11]. При цьому багато донорів не забезпечуються взагалі ніяким післяопераційним доглядом, отримують лише малу частину від обіцяної суми та страждають від серйозних післяопераційних ускладнень [2; 3, с. 361].

Висновок. Виходячи з вищевикладеного можна сформулювати визначення транснаціональної організованої злочинності, що пов'язана з НТОіТЛ, зокрема це: координація злочинних організацій і співтовариств, які займаються незаконною торгівлею органами і тканинами людини, що мають при цьому розгалужену мережу філій за кордоном, котрі використовують міжнародні зв'язки для постійного здійснення глобальних незаконних операцій, зокрема, пов'язаних з НТОіТЛ, а також пов'язаних із переміщенням потоків інформації, фінансів, фізичних об'єктів, людей, органів або тканин, інших матеріальних і нематеріальних коштів через державні кордони з метою використання сприятливої ринкової кон'юнктури в одній або декількох іноземних державах для одержання значної матеріальної вигоди, а також для ефективного ухилення від заходів соціального контролю із використанням корупційних схем, насильства, а також можливості скористатися недоліками та прогалинами у правових системах кримінального законодавства та правосуддя різних країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Council of Europe, Parliamentary Assembly, Social, Health and Family Affairs Committee «Trafficking in organs in Europe», document 9822, 3 June 2003.
2. *Jeffrey P. Kahn*, Studying organ sales: short term profits, long term suffering, CNN Health, October 1, 2002. Available at http://articles.cnn.com/2002-10-01/health/ethics.matters.selling.organs_1_kidney-donors-organ-sales-organ-donors?_s=PM:HEALTH
3. *Jennifer M. Smith*, «Dirty Pretty Things» and the Law: Curing the Organ Shortage & Healthcare Crises in America, 12 Chap. L. Rev. 361, 375-76 (2008-2009).
4. *Nancy Scheper-Hughes*, «Parts unknown: undercover ethnography of the organs-trafficking underworld», *Ethnography*, vol. 5, No. 1 (2004), pp. 29-73.
5. *Pearson, Elaine*, Coercion in the Kidney Trade? A background study on trafficking in human organs worldwide Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, April 2004, pp.10-11, available at www.gtz.de/de/dokumente/en-svbf-organ-trafficking-e.pdf.
6. See Elaine Pearson, 'Coercion in the Kidney Trade? A background study on trafficking in human organs worldwide' (Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit: Eschborn, Germany, 2004), pp. 10-11.
7. Trafficking in human beings for the purpose of organ removal in the OSCE region: analysis and findings. Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. SEC.GAL/123/13/Rev 1. 8 July 2013. p. 59.

8. *Андрейс Вилкс*. Торговля людьми и органами человека. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.proza.ru/2009/03/19/577>.

9. *Долгова А.И.* Организованная преступность / А.И. Долгова, С.В. Дьяков. – М., 1996. – 381 с.

10. *Кирилюк І.В.* Злочинність у сфері охорони здоров'я: кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання : дис. ... к. ю. н.: спец. 12.00.08 / І. В. Кирилюк. – К. : Держ. наук.-дослідний ін.-т МВС України, 2012. – 236 с.

11. *Ковалев М.И.* Исследование общеобразовательного уровня преступников / М.И. Ковалев // Советское государство и право. – 1968. – № 2. – С. 90–92.

Ильяшенко О.В. Кримінологічна характеристика організованих злочинних груп і транснаціональних організацій, які займаються незаконною торгівлею органами і тканинами людини

У статті розглянуто кримінологічно значущі характеристики осіб, які задіяні в незаконній торгівлі органами і тканинами людини, а також механізм вчинення даного виду злочину.

Ключові слова: особа злочинця, незаконна торгівля органами і тканинами людини, брокер, дилер, організована злочинність, транснаціональна злочинність.

Ильяшенко А.В. Криминалогическая характеристика организованных групп и транснациональных организаций, которые занимаются незаконной торговлей органами и тканями человека

В статье рассмотрены криминалогически значимые характеристики лиц, которые задействованы в незаконной торговле органами и тканями человека, а также механизм совершения данного вида преступления.

Ключевые слова: личность преступника, незаконная торговля органами и тканями человека, брокер, дилер, организованная преступность, транснациональная преступность.

Iliashenko O. Criminological characteristics of the organized groups and transnational organizations, involved in trafficking in human organs and tissues

In this article the criminological characteristics of the persons involved in trafficking in human organs and tissues have been examined and the mechanism of the committing of these kind of crime.

Key words: personality of the offender, trafficking in human organs and tissues, broker, dealer, organized crime, transnational crime.

Стаття надійшла до редакції 07.02.2014.